

MANANAM O ALI MANANAM?

Kapampangan Version

PAMANANAM BAKAWAN

Laganap ing pamananam, dapot keraklan king pamananam ra e magtagumpe. Balu yu nung bakit? Uli ding bakawan kakabie at magsilbi lang masalese nung atyu lu king ustung kabilyan at dagul lang natural. Iting paralan a manalumpakan king natural a prosesu a ausan rang **Ekulohikal a Pamagpabalik Bakawan***. Maralas ing pamananam e na kailangan. Dapot atin mu ring panaun na ing pamananam paknabangnan ya. Anya, dapat pakibaluan nung kapilan mananam at e dapat mananam.*

IBALIK YU LA RING BAKAWANAN KING USTUNG PARALAN!

**PARATING TANDANAN
ING MATAGUMPE A RESTORASYUN
RESULTA NING PANGATALAKAD NING
MARAGUL, MIYAYALIWA AMPO
MAKAPAGSARILING BAKAWANAN NA
MAKAIBYE PAKINABANG KING
KALIKASAN AMPO KARING TAU.**

Karing aliwang lugal atyu king ruta da ring dayung ayup, king lati, ampo karing kalupang latian a maulagang pipagpaynawan at pipanganan da ring dayung ayup. Deting lugal a susuportang apulung libu anggag milyun a ayup kilub ning East Asian Australasian Flyway kayabe ing Yellow Sea Wetlands (South Korea), Meko Delta (Vietnam) ampo ing Manila Bay (Philippines).

Mapilan kareting lugar protektadu la ning Ramsar Sites ampo World Heritage Sites. Nung deting maulagang lugal a reni magawa lang pitamnaman bakawan masira la ulaga para karing animal/ayup na sangkan ban dumitak la bilang at mawala la.

MAKANANU TAMU MAKA-SUPORTA?

- Gamitan ing paralan a **Ekulohikal a Pamagpabalik Bakawan**. Paka-isipan pa!
- Mangumbirang ekspertu ampo itugma ing siensya ampo ing lokal a kabiasnan.
- Subaybayan ampo banten, Pakibaluan nanu la ring problema ampo solusyunan nung kailangan.
- Ikalat at pabalu deting kabiasnan, karanasan, ampo ing apagaralan.

PARA KARING KARAGDAGANG IMPORMASYUN, MAKIBALU KANG:

Dr. Annadel S. Cabanban
Country Manager
Wetlands International Philippines
Units 911 & 912 DMG Center, D.M. Guevara,
Mandaluyong City, 1550, Philippines
Email: Annadel.Cabanban@wetlands.org
Mobile No.: +63917-628-2691

Ding Miglimbag: Wetlands International Philippines (2024)
Ilustrasyon neng: Sheen Rose C. Cabacaba
Sinamas neng: Danica Uy
Talasamas Editoriyal: Dr. Annadel S. Cabanban
Milikas: Jayson Salenga

*Pibatan: "To Plant or Not to Plant" - <http://wetlands.org>

Kapilan Mananam?

NUNG MAGKULANGAN LA DING NATURAL A BINI.

Neng ding impun bakawan ampo ing koneksyun king danum magkulangan, iti ing managwanta ban mikalat la ding bini, Hal. Ing pampang a milako malawak a bakawan.

PARA KING PAMAGARAL O LAYUN KING KULTURA

Simbulu ning bie ing pamananam tanaman iti makaibie pang malambatan a pangaku ampo pamagbandi ning tau.

NENG MANANAM A TIYAK AMPO MAULAGANG KLASI NING BAKAWAN A MEWALA NA KING LUGAL.

Iti ausan ra naman pamagparakal o enrichment planting.

BAN APATUKNANGAN ING PANGALAGAS NING GABUN KARING LUGAL A MALAGUANG MALAGAS.

Ing pamananam bakawan karing mitatagan a gabun a malalagas makaibye makuyad a paralan ban mamandal ing pangalagas ning gabun.

BAN PATIBAYAN LA DING PILAPIL DA RING PLAISDAN, PAMPANG AMPO ALIWA PANG PAKINABANG

Ing pamananam bakawan karing pilapil ra ring plaisdan ampo pampang aliya makagawang malawak a bakawan, dapotatin yang aliwang pakinabang, makasaup yang patibayan na la ding pilapil ampo pampang.

Kapilan a dapat mananam?

ING KABILYAN NING SOSYO-EKONOMIKA ALI YA USTU

Neng aliya kayabe o kasaup ing komunidad o kaya alang alang kapanintunan, kaniti alang suporta king konserbasyon, kalupa ning pamananam bakawan.

NUNG DING PAMAGDAGUL DA RING BAKAWAN MAKASALABAT KING AGUS NING DANUM

Iti lakwas mung makabagal king pamagbawi king maragul a sukad ning bakawan.

ING TUNE SANGKAN KING PANGAWALA ALI MIGBAYU

Neng ating pamagbayu king agus ning danum.

TUNGAL MUNG KLASING BAKAWAN ING TATANAM

Ing pamananam metung mung klasing bakawan magresulta yang e kapakipakinabang a bakawan ampo e ya matatag.

ALANG SUPLAY DA RING USTUNG BINI

Ing maka ayun a pitamnaman apin ing miyalung balas ampong burak a ating koneksyun king danum ning dayat ampo ilug. Kabang ding lugal a mangalwat makalbug king danum, ding lugal a e mirarasan danum, ampo ding lugal a maralas mituturan king alun at pamaglagas gabun, deni ding ali magsilbing pitamnaman. Ding bakawan a mitanam kareti ela kakabye at magsilbi lang mawala.

ALANG BAKAWAN TUMUBUNG NATURAL KING LAGUERTANG PINAK, DIKUTAN NING DAYAT, AMPO KING MABALAS A PAMPANG

Iti masira mu ing natural a pamagdakal ra ring bakawan.